

brede Ldr. Land, kunne efter den bestaaende Lovgivning kun de, hvis Jorder ligge op til Strømmen, have Ret til at benytte Bandet. Dette Forhold er, saa vidt jeg kan see, ikke subkommen billigt. Ved Udskiftningen fik nemlig de lave, sumptige Enge de ringere Taxter, hvorimod de høiere liggende Enge fik de høiere Taxter, men i samme Forhold, som Strømmene blive regulerede og oprensede, forandrer Forholdet sig, saa at de lavt liggende Enge ere blevne de frugtbarste, medens de høiere liggende derimod paa mange Steder ere forringede i deres Værdi; jeg troer saaledes, at naar der er en tilstrækkelig Vandmasse tilstede, burde Retten til at benytte den ikke indskrænkes til dem, hvis Eiendomme støde op til Strømmen. Jeg maa fremdeles bemærke, at naar det tgl. Landhuusholdningselskab og andre Mænd, der have indseet Nytten af Bandet, brugt paa denne Maade, indtrængende have opfordret til at benytte Bandet, og naar den, der har havt Leilighed dertil, men ikke har gjort det, næsten er bleven stemplet som sløv og ligegyldig, saa forekommer det mig besynderligt, naar der fra den lovgivende Magt siges: nei, Du skal ikke have Ret til at benytte Bandet, thi dette gjør Indgreb i Andres velerhvervede — men jeg maa tilføie, for mine Dine noget dunkle — Rettigheder.

Jeg skal endnu tillade mig at udtale et Par Ord med Hensyn til Lovforslaget, forsaavidt det handler om Bands Afledning; men jeg skal her søge at fatte mig noget kortere. Hvad jeg her har imod Lovforslaget er, at det ikke indeholder skærpene Bestemmelser med Hensyn til en for stærk Udtørring; der gives Synsmændene og Landvæsenscommissionerne en meget udstrakt Myndighed, og man gaaer Eiendomsretten meget nær, efter min Mening paa sine Steber for nær. Den nu gjældende Forordn. af 29de Juli 1846 siger i sin § 14, at der skal saavidt muligt tages Hensyn til, at der ikke tilføies Engene eller Græsengangene Skade ved en altfor stærk Udtørring; i § 54 siges, at der skal tages Hensyn til, om Fordelen ved Bandoledningen er større end den Skade, Udtørringen kan forarsage; efter § 28 kan der fordres Licitation, naar Fleertallet

forlanger det, og efter § 34 kan den Enkelte saae Lov til selv at udføre sin Deel af Arbejdet. Disse Bestemmelser ere i Udkastet blevne skærpede derhen: efter § 15 kan en enkelt Mand i alle Tilfælde fordre hele Arbejdet udført ved Licitation; efter § 18 blive Mangler strax at afhjælpe paa den Forsømmeliges Bekostning, d. v. s. saasnart Synet er afholdt; efter § 19 kunne Rivelleringsforretninger eller andre Underjøgelse, hvortil der fordres særlig Kundskab, uden videre bestemmes, saasnart Landvæsenscommissionen eller Synsmændene for de mindre Vandløb skønne, at det er nødvendigt. Naar man sammenholder disse Udkastets Bestemmelser med § 40 i Forordn. af 29de Juli 1846 og de Paragrapher, som staae i Forbindelse med den, troer jeg, at denne Skærpelse er for streng, og hvad jeg altfaa har mod disse Paragrapher angaaende Bands Afledning er, at der, efter min Mening, aabnes en for let Udgang til Landmandens Pung, og at det i endel Tilfælde forbydes ham selv at udføre sin Andeel af Arbejdet. Jeg kan derfor ikke see rettere, end at dette Lovforslag, for at blive nyttigt og brugbart, bør modtage saadanne Forandringer, som vanskeligt ville kunne opnaaes ved at stille Endringsforslag til det.

Nørgaard: Den Gjenstand, hvorom dette Lovforslag handler, er ganske vist en Gjenstand, der er meget vigtig for Landmanden, og paa hvis Komme han længe har ventet; navnlig gjælder dette fornemmelig med Hensyn til den Deel af Loven, som angaaer Engvanding. Det forekommer mig dog rigtigt nok, som denne Lov siger temmelig lidt om dette Punkt, og at den ikke gaaer synderlig videre end Forordn. 29de Juli 1846. Ligeledes forekommer det mig ogsaa, at dette Udkast gjør altfor ofte Brug af Landvæsenscommissionerne; jeg troer ikke, der var mindste Fare forbunden med, at man overlod en Deel af det, man her vil overdrage Landvæsenscommissionerne, til Bandoledningsmændene. Hvad de enkelte Paragrapher angaaer, skal jeg indskrænke mig til at omtale et Par af dem, og da navnlig først § 7. I denne Paragraph er det omtalt, at de under offentligt Tilsyn satte mindre Vandløb skulle synes 2